

GENPROCURE

ÚTMUTATÓ A NEMI
SZEMPONTOKHOZ ÉS
A NEMI EGYENLŐSÉGI
KLAUZULÁK
ALKALMAZÁSÁHOZ A
KÖZBESZERZÉSEKBEN

TARTALOMJEGYZÉK

1

PG 4 BEVEZETÉS

2

A „KÖZBESZERZÉSI CIKLUS” HAT LÉPÉSE

PG 6 2.1 Kiadáselemzés (Spend Analysis)

PG 8 2.2 Eredmények azonosítása
(Közbeszerzési stratégia –
Procurement Strategy)

PG 10 2.3 Megbízás (Commissioning)

PG 13 2.4 Ajánlattétel (Tendering)

PG 16 2.5 Döntéshozatal (Decision-Making)

PG 19 2.6 Monitoring

3

PG 20 KÖVETKEZTETÉS

4

PG 22 SZÓSZEDET ÉS FŐ HIVATKOZÁSOK

4.1 Fogalomtár (Glossary of Terms)

4.2 Fő hivatkozások (Key References)

4.3 Egyéb hasznos hivatkozások
(Other Useful References)

AZ URBACT-RŐL

Az URBACT egy Európai Unió-szintű transznacionális együttműködési program (Transnational Cooperation Programme), amelyet az Európai Unió az Interreg Programon keresztül társfinanszíroz. Az URBACT jelenleg a negyedik programciklusban (URBACT IV) működik, és célja, hogy elősegítse a tudás- és tapasztalatcserét elsősorban kis- és közepes méretű városok között a fenntartható városfejlesztés (Sustainable Urban Development – SUD) témakörében. Ezt az úgynevezett „URBACT módszeren (URBACT Method)” keresztül valósítja meg, különösen olyan hálózatok finanszírozásával, amelyek a SUD-hoz kapcsolódó témákra összpontosítanak.

Az Akciótervezési Hálózatok (Action Planning Networks – APNs) két és fél éves időtartamban működnek, és a transznacionális tanulás, valamint a helyi szintű tapasztalatcsere révén kötelezik a résztvevő városokat Integrált Akciótervek (Integrated Action Plans – IAPs) kidolgozására, amelyek részletezik, hogy a következő években miként kezelnek egy adott városi kihívást. 2023 júniusa és 2025 decembere között az URBACT 30 ilyen APN-t finanszírozott.

A GENPROCURE-RŐL

A GenProcure hálózat (GenProcure Network) a 30 Akciótervezési Hálózat (ANP) egyike volt, amely 2023 júniusa és 2025 decembere között működött, és a „Nemek szempontjaira érzékeny közbeszerzés (Gender Responsive Public Procurement – GRPP)” tematikus kérdéskörére összpontosított. A vezető partner (Lead Partner) a portugáliai Vila Nova de Famalicão városa volt.

A transznacionális tanulás és a helyi tapasztalatcsere sorozatán keresztül a GenProcure célja a közbeszerzési kultúra átalakítása volt annak érdekében, hogy a nemi szempontok aktívan érvényesüljenek az áruk, szolgáltatások és beruházások tervezésénél, valamint hogy a közbeszerzési eljárások során nemi záradékok (Gender Clauses) is bekerüljenek a folyamatba.

A projektpartnerek (Project Partners – PPs) a következők voltak:

- Koszalin (Lengyelország),
- Szatmár Intercommunity Development Association (Románia),
- Umeå (Svédország),
- Alcoi (Spanyolország),
- Messina (Olaszország),
- A Zenica-Doboj kanton Fejlesztési és Nemzetközi Projektek Főosztálya (Bosznia-Hercegovina),
- Zágráb (Horvátország),
- És Újfehértó (Magyarország).

A KATALÓGUSRÓL

Ez a „Nemi szempontok és nemi záradékok katalógusa a közbeszerzésben (Catalogue of Gender Considerations and Gender Clauses in Procurement)” a GenProcure ANP partnerekkel együttműködésben készült. A katalógus tükrözi a transznacionális és helyi tapasztalatcserek során szerzett kollektív tudást, de célja az is, hogy támogatást nyújtson más olyan városoknak és régióknak, amelyek a nemek szempontjaira érzékeny közbeszerzést kívánják megvalósítani.

Ez a katalógus összefoglalja a transznacionális találkozók során végzett feladatok és megbeszélések eredményeit, és azt Matthew Baqueriza-Jackson, a vezető szakértő (Lead Expert) írta.

A VEZETŐ PARTNER, VILA NOVA DE FAMALICÃO KÖSZÖNTŐJE

Amikor felmerült az ötlet, hogy a közbeszerzést egyesítsük az egyenlő esélyekkel, hamar rájöttünk, hogy a nemi egyenlőség lesz az egyik legfontosabb téma. Abban az időszakban, amikor a közbeszerzés egyre fontosabb szerepet tölt be az Európai Unióban, elérkezett az idő, hogy felismerjük: a közbeszerzés eszközként használható a társadalom és a különböző érintettek magatartásának befolyásolására a nemek közötti egyenlőség irányába. Ez volt az opció; ez az út vitt előre.

Ezért hálásak vagyunk az URBACT titkárságának, hogy volt bátorságuk elfogadni a javaslatot, és támogatták bennünket ebben a projektben. Ugyancsak köszönjük a GenProcure partnereinknek az elkötelezettségükért, valamint azért, hogy felkarolták, fejlesztették és terjesztették ezt az ügyet.

Köszönjük továbbá mindenkinek, aki közvetlenül vagy közvetve részt vet a projektben. Vezető szakértőnknek, Matthew Baqueriza-Jacksonnak különösen hálásak vagyunk a projekt iránti elkötelezettségéért, lelkesedéséért és azért, hogy mindig útmutatást adott számunkra – legyen az egy szó vagy egy gesztus, amely energiát adott ahhoz, hogy végigvigyük a projektet.

Köszönjük végül mindazoknak, akik profitálhatnak az itt kifejtett munkából, hiszen egy kiindulópontot adunk ezen kérdések megismeréséhez, a közbeszerzés hatékony és a lakosság javát szolgáló alkalmazásához.

Végző üzenetünk: merjenek innoválni!

BEVEZETÉS

1.1 KONTEXTUS

2023 júniusa és 2025 decembere között 9 város és régió vett részt az URBACT IV (a) (minden hivatkozás a 4. fejezetben található) által finanszírozott GenProcure Akciótervezési Hálózatban (Action Planning Network – APN) (b). A GenProcure a transznacionális találkozók, helyi szintű tevékenységek és 9 Integrált Akcióterv (Integrated Action Plan – IAP) kidolgozása révén igyekezett megváltoztatni azt a módot, ahogyan a városok és régiók a közbeszerzést végzik. Fókuszunk a közbeszerzési kultúrák átalakításán volt, hogy a jogszabályoknak, eljárásoknak való megfelelésen és a költség szempontokon túl a városok és régiók feltárják közbeszerzési döntéseik helyi gazdasági, társadalmi (ideértve a nemi szempontokat is) és környezeti következményeit.

1.2 NEMEK SZEMPONTJAIRA ÉRZÉKENY KÖZBESZERZÉS (GENDER RESPONSIVE PUBLIC PROCUREMENT – GRPP)

Különös hangsúlyt fektettünk a nemek szempontjaira érzékeny közbeszerzésre. A nők és férfiak között jelentős különbségek vannak az Európai Uniót alkotó tagállamokban a képviselet, a bérezés, a foglalkoztatás, a vállalkozói tevékenység, a biztonság és a szolgáltatásokhoz való hozzáférés tekintetében. A GenProcure APN azon a feltételezésen alapult, hogy a közbeszerzés használható e eszközként nemi egyenlőtlenségek kezelésére az áruk, szolgáltatások és beruházási szerződések tervezése, beszerzése és nyomon követése során.

Az APN során a „Közbeszerzési ciklust (Cycle of Procurement)” (c) használtuk kiindulópontként és meghatározó keretként – mely hat kulcslépésből áll, amelyek a közbeszerzési folyamatot alkotják, és amelyek mindegyikénél a helyi önkormányzatok, más kulcsintézmények (anchor institutions) és regionális kormányzatok figyelembe vehetik a nemi szempontokat, valamint a közbeszerzési döntéseknek és kiadásoknak a nemi egyenlőtlenségek kezelésére gyakorolt hatásait.

1.3 A KATALÓGUSRÓL

Ez a „Nemi szempontok és nemi záradékok katalógusa a közbeszerzésben (Catalogue of Gender Considerations and Gender Clauses in Procurement)” a GenProcure APN végső outputja. A dokumentum a 9 partner várossal és régióval együttműködésben készült, és bemutatja, hogyan lehet a nemi szempontokat beépíteni a „Közbeszerzési ciklus” hat lépésébe, valamint hogy a tényleges közbeszerzés során milyen konkrét nemi záradékokat lehet beilleszteni a dokumentációba.

A katalógus mindenkinek szól, akik a helyi önkormányzatoknál, kulcsintézményeknél és regionális kormányzatoknál közbeszerzésekkel foglalkoznak. Pontosabban nemcsak azokra vonatkozik, akiknek mindennapi munkájuk a közbeszerzések lebonyolítása, hanem azokra is, akik az adatok elemzéséért, a stratégiák kidolgozásáért, a társadalmi és nemi egyenlőtlenségek kezeléséért, valamint a szerződések teljesítésének megvalósításáért, ellenőrzéséért felelősek. A katalógus illeszkedik a 2014-es EU közbeszerzési irányelvekhez (EU Procurement Directives of 2014) (d), és remélhetőleg hozzájárulhat az alkalmazásukban felmerülő kockázatok csökkentéséhez.

A katalógus központi része a 2. fejezet, amely 6 részre van bontva, mindegyik a „Közbeszerzési ciklus” egy-egy lépésének felel meg. Itt bemutatjuk az egyes lépések kontextusát, hogy miként lehet nemi szempontokat figyelembe venni az adott lépésben, példákat adunk a GenProcure APN-en belülről és kívülről, valamint világos útmutatásokat nyújtunk a nemi szempontok és záradékok beépítéséhez.

Reméljük, hasznosnak találja a katalógust.

A „KÖZBESZERZÉSI CIKLUS” HAT LÉPÉSE

2.1 – 1. LÉPÉS – KIADÁSELEMZÉS (SPEND ANALYSIS)

A „Közbeszerzési ciklus” első lépése a kiadáselemzés. Európában évente körülbelül 2000 milliárd eurót költenek a közbeszerző hatóságok áruk, szolgáltatások és beruházások megvásárlására a közbeszerzési eljárásokon keresztül. A helyi önkormányzatoknak, kulcsintézményeknek és regionális önkormányzatok feladata az elköltött pénz hasznosulásának elemzése. Mennyit költenek a saját településükön, régiójukban vagy hazai vállalkozásoknál? Mennyit költenek kis- és középvállalkozásoknál?

Az itt vázolt kiadáselemzés – amelyhez rendelkezésre állnak eszközök is (e) – lehetővé teszi annak hatékonyabb megértését, hogy hová kerül a pénz, és jó alapot szolgáltat a közbeszerzési kultúrák megváltoztatásához.

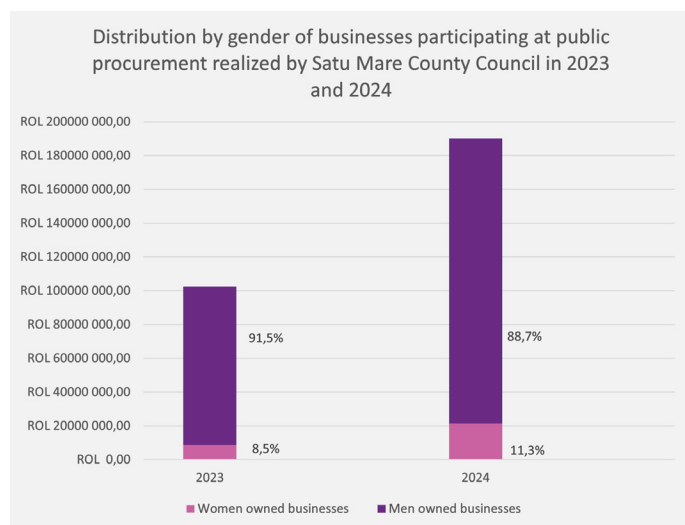
2.1.1 HOGYAN LEHET FIGYELEMBE VENNI A NEMI SZEMPONTOKAT A KIADÁSELEMZÉS SORÁN?

A fentiek a „basic” kiadáselemzést írják le, amelyet évente el lehet végezni annak érdekében, hogy megértsük, földrajzi, ágazati és vállalkozástípus szerinti bontásban hová kerülnek a közbeszerzési kiadások. A helyi önkormányzatok, kulcsintézmények és regionális önkormányzatok azonban ezt az adatot tovább bonthatják nemi szempontból is. Például a vállalkozástípus szerinti elemzés részeként – amellett, hogy megvizsgálják a KKV-kkal és szociális gazdasági szervezetekkel (SEOs) kapcsolatos kiadásokat –, elemezheti ezen vállalkozásokat abból a szempontból is, hogy milyen a tulajdonosok között vagy a menedzsmentjükben a nők aránya. Mindezen információk kiindulási alapot adnak a stratégiai célok meghatározásához.

A „basic” kiadáselemzés és a szállítók tulajdonlásának és irányításának nemi szempontú vizsgálata mellett elvégezhető egy „advanced” (fejlettebb) kiadáselemzés is. Ebben a helyi önkormányzatok, kulcsintézmények és regionális önkormányzatok célzottan felméréseket, kérdőíveket küldhetnek a meglévő szállítóknak, és kérdéseket tehetnek fel a működésükhöz és a szerződés teljesítésével kapcsolatban – például hány nő dolgozik a szerződés teljesítésében részt vevő csapatban. Végül elemezhetőek a korábban lefolytatott közbeszerzési eljárások abból a szempontból is, hogy hány eljárás tartalmazott nemi esélyegyenlőségi záradékot (lásd: 4. lépés).

2.1.2 PÉLDÁK A NEMI SZEMPONTOK FIGYELEMBEVÉTELÉRE A KIADÁSELEMZÉS SORÁN

A GenProcure APN keretében végzett akciótesztelések során Szatmárnémeti (Románia) a fent leírt „basic” kiadáselemzési eszközt adaptálta a saját helyi kontextusára, és 6 kulcsintézménynél tesztelte, köztük a Szatmár Megyei Tanáccsal. Emellett adatokat is gyűjtöttek és elemeztek a beszállítók tulajdonlásával és irányításával kapcsolatban is annak érdekében, hogy meghatározzák, milyen arányban vannak a nők jelen ezen szervezetekben. A Szatmár Megyei Tanács 2023 - as és a 2024- es évekre is elvégezte a kiadások elemzését. Az eredmények szerint a női tulajdonban lévő beszállítók aránya a kiadásokból 2023-ban 8,5%, 2024-ben pedig 11,3% volt. Már maga az elemzés is segített abban, hogy a Megyei Tanács más szemlélettel közelítsen a közbeszerzésekhez, és elkezdjen olyan módszereken gondolkodni, amelyek több női tulajdonú cég közbeszerzési eljárásokban való részvételét ösztönözhetik.

2.1.3 A NEMI ADATOK KATALÓGUSA A KIADÁSELEMZÉSHEZ

Háromféle adatot gyűjthetnek a helyi önkormányzatok, kulcsintézmények és regionális önkormányzatok a kiadáselemzés részeként, a nemi szempontokra vonatkozóan:

TÍPUS 1 – NEMI BONTÁSÚ ADATOK (GENDER DISAGGREGATED DATA)

- › A nők tulajdonában lévő vagy nők által menedzselt szállítókhoz került kiadások aránya.

TÍPUS 2 – SZÁLLÍTÓI FELMÉRÉSI ADATOK (SURVEY OF SUPPLIERS DATA)

- › A szállítók alkalmazottainak/vezetőinek hány százaléka nő.
- › A szállító szervezeteken belüli nemi bérszakadék (gender pay gap) a férfiak és nők között.
- › Hány nő dolgozik teljes munkaidőben a szállítónál a szerződés keretében.

TÍPUS 3 – KÖZBESZERZÉSI ELJÁRÁSI ADATOK (PROCUREMENT PROCEDURE DATA)

- › Nemi záradékokat (Gender Clauses) tartalmazó közbeszerzési eljárások száma és aránya.

2.2 - 2. LÉPÉS – EREDMÉNYEK AZONOSÍTÁSA (KÖZBESZERZÉSI STRATÉGIA – PROCUREMENT STRATEGY)

A „Közbeszerzési ciklus” második lépése a helyi gazdasági, társadalmi, környezeti és nemi szempontú eredmények azonosításáról szól. A 2014-es EU közbeszerzési irányelvek (EU Procurement Directives of 2014) számos követelményt állapítanak meg az ajánlatkérők számára a közbeszerzés lefolytatásának módjára vonatkozóan, elsődlegesen az árra, a versenyre és az átláthatóságra helyezve a hangsúlyt. Emellett a közbeszerzők számára lehetőséget ad arra is, hogy a beszerzés során társadalmi és környezeti szempontokat is mérlegeljenek, feltéve, hogy azok kapcsolódnak a közbeszerzés tárgyához.

A helyi önkormányzatoknak és regionális kormányzatoknak jellemzően már számos stratégiával rendelkeznek, legyen szó városstratégiáról, fejlesztési stratégiáról vagy gazdasági stratégiáról; melyek célokat fogalmaznak meg a jövő vonatkozásában. Ha a városok világosan meg akarják határozni, hogy milyen típusú szélesebb körű eredményeket akarnak elérni a közbeszerzés révén, akkor készíthetnek közbeszerzési stratégiát, amely ezeket egyértelműen körvonalazza. A GenProcure APN keretében kiemelten ösztönözzük, hogy a partnerek olyan közbeszerzési stratégiát készítsenek, amely lefedi többek között: a közbeszerzésre vonatkozó nemzeti jogszabályokat és helyi szabályokat; azokat a értékhatárokat, amelyek felett eltérő beszerzési eljárást kell alkalmazni; valamint azokat a tágabb helyi gazdasági, társadalmi, környezeti és nemi egyenlőségi célokat, amelyeket a közbeszerzés révén támogatni kívánnak. Így a közbeszerzés folyamata összekapcsolódik a szélesebb körű stratégiai célok elérésével.

Egy ilyen közbeszerzési stratégia összekapcsolja a közbeszerzési folyamatot a szélesebb stratégiai célok megvalósításával.

2.2.1 HOGYAN LEHET FIGYELEMBE VENNİ A NEMI SZEMPONTOKAT AZ EREDMÉNYEK AZONOSÍTÁSA SORÁN?

A közbeszerzési stratégia kidolgozása és az eredmények azonosítása részeként a helyi önkormányzatok, kulcsintézmények és regionális önkormányzatok azonosíthatnak olyan hatásokat, amelyek hozzájárulhatnak a nemek közötti esélyegyenlőtlenségek csökkentéséhez. Ezek az eredmények már szerepelhetnek meglévő városi stratégiákban, vagy elfogadásra kerülhetnek specifikus nemi egyenlőségi tervekben. Az így kapott eredményeket be kell építeni minden közbeszerzési stratégiába, és ezek szolgálnak alapul a „Közbeszerzési ciklus” következő lépéseire, különösen a nemi szempontok figyelembevételénél és a gender klauzulák kidolgozásánál.

2.2.2 PÉLDÁK A NEMI SZEMPONTOK FIGYELEMBEVÉTELÉRE AZ EREDMÉNYEK AZONOSÍTÁSA SORÁN

Bécs városa (Ausztria) évek óta dolgozik a nemi esélyegyenlőségi, és a nemek szempontjaira érzékeny közbeszerzés (Gender Responsive Public Procurement) területén. A bécsi városvezetés felismerte, hogy a közbeszerzés több részleget átfogó tevékenység, és hogy az áruk, szolgáltatások és építési munkák/beruházások beszerzésével kapcsolatos döntések a nemek közötti egyenlőségre is hatással lehetnek – egyrészt azokra, akik megkapják ezeket a termékeket vagy szolgáltatásokat (végfelhasználók), másrészt a szállító cégek működésére is. A város ezért háromféleképpen építi be a nemi szempontokat a nemi esélyegyenlőségi és a közbeszerzési stratégia kialakításába.

- A nők részvételének népszerűsítése/támogatása a megvalósítás során, mint társadalmi feltétel
- A nemi szempontok használata minőségi „Értékelési kritériumként (Award Criteria)” (részletesebben a 4. lépésben).
- Nemi szempontokra érzékeny szükségletfelmérés végzése a közbeszerzési tervezés és leírások során.

2.2.3 A NEMI SZEMPONTÚ EREDMÉNYEK KATALÓGUSA A KÖZBESZERZÉSI STRATÉGIÁBAN

Számos nemspecifikus eredményt lehet beilleszteni a közbeszerzési stratégiába, és ezeket a közbeszerzés során figyelembe lehet venni:

- ▶ A foglalkoztatási ráta növelése a magasabb munkanélküliségi kockázatnak kitett csoportokban.
- ▶ A nemek közötti egyenlőtlenség problémájának tudatosítása.
- ▶ A nemek közötti bérszakadék csökkentése.
- ▶ A női vállalkozói tevékenység és a nők tulajdonában lévő vállalkozások számának növelése, amelyek pályáznak közbeszerzésekre és sikeresen nyernek is.
- ▶ Az egyes demográfiai csoportokat érintő foglalkoztatási akadályok csökkentése, mint például a rugalmatlan munkaidő, a gyermekgondozás hiánya, a közlekedési kapcsolatok hiánya.
- ▶ Készségfejlesztési programok alkalmazása az olyan szakmákkal kapcsolatos nemi „normák” lebontására, mint például az építőipar.

Emellett más olyan célok vagy eredmények is bekerülhetnek a közbeszerzési stratégiába, amelyek közvetve segítik a nemi egyenlőtlenségek csökkentését.

- ▶ Gyakoribbá válik a fenntartott eljárások/szerződések jogintézményének alkalmazása meghatározott típusú szervezetek számára (például szociális gazdasági szervezetek, nők tulajdonában lévő vállalkozások).
- ▶ Gyakoribbá válik a megrendelések több részre bontása/részajánlat tétel biztosítása a KKV-k bevonásának ösztönzése érdekében.

2.3 - 3. LÉPÉS – MEGBÍZÁS (COMMISSIONING)

A „Közbeszerzési ciklus” harmadik lépése a megbízás – ekkor a helyi önkormányzat, kulcsintézmény vagy regionális önkormányzat szakmai osztályain dolgozók megtervezik azt az árut, szolgáltatást vagy beruházást, amelyet közbeszerzés útján kívánnak beszerezni. Ebben a lépésben az ajánlatkérők a következő kérdéseket teszik fel maguknak:

- ▶ Pontosan mit akarunk megvásárolni?
- ▶ Mekkora a költségvetésünk és mik a határidők?
- ▶ Hogyan fogjuk a piac tudomására hozni, hogy mit akarunk beszerezni?
- ▶ Milyen típusú közbeszerzési eljárást fogunk alkalmazni?

E lépés során az ajánlatkérők azt is megvizsgálják, hogy a helyi gazdasági, társadalmi, környezeti és nemi eredmények közül (amelyeket a 2. lépés részleteztünk) melyek relevánsak az adott áru, szolgáltatás vagy építési beruházás esetében, és hogy az olyan eljárások, mint a részekre bontás/részajánlat tétel vagy a fenntartás, lehetővé teszik-e ezen eredmények megvalósítását.

2.3.1 HOGYAN LEHET FIGYELEMBE VENNİ A NEMI SZEMPONTOKAT A MEGBÍZÁS SORÁN?

Háromféleképpen lehet figyelembe venni a nemi szempontokat az eljárás során. Az első annak vizsgálata, hogy van-e nemi vonatkozása a beszerzendő árunak, szolgáltatásnak vagy beruházásnak, és különösen, hogy az eltérő módon érinti-e a férfiakat és a nőket. Például egy játszótér vagy egy tömegközlekedési rendszer tervezésében világos különbségek vannak abban, hogy a férfiak és a nők miként veszik igénybe ezeket a szolgáltatásokat. A közbeszerzőknek a tervezéskor egyeztetniük kell arról, hogy a szolgáltatás különböző csoportokra milyen különbségekkel gyakorol hatást, majd ennek alapján

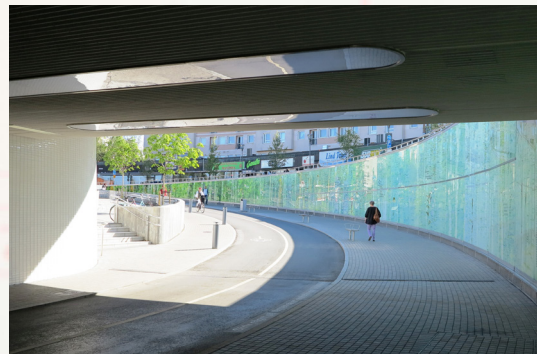
kell alakítaniuk a pályázati dokumentációt (részletek a 4. lépésben).

A második annak vizsgálata, hogy a közbeszerzési stratégiában (2. lépés) részletezett nemi szempontú eredmények relevánsak-e a beszerzendő áru, szolgáltatás vagy beruházás jellegére. Bizonyos áruknál, például irodai poharak vagy bögrék beszerzésénél nincs nemi relevancia; másoknál, mint például ideiglenes munkavállalók biztosítása esetében, egyértelműen van. A közbeszerzési szakértők többféle módszert is használhatnak annak felmérésére, hogy mely gender szempontú eredmények relevánsak – például készíthetnek olyan táblázatokat, amelyek az egyes eredményeket áruhoz, szolgáltatásokhoz vagy beruházási/építési munkákhoz kapcsolják, így könnyebb azonosítani, mely cél illeszkedik hozzá. Emellett kérhetnek segítséget olyan szakértőtől, akiknek van speciális szakpolitikai tudásuk, vagy tanulmányozhatják más városok és régiók bevált gyakorlatait.

A harmadik a technikák alkalmazása, amelyek révén a közbeszerzési lehetőség nyitottabbá válik a szociális gazdasági szervezetek (SEOs), a nők tulajdonában lévő vállalkozások és különböző más csoportok számára is, hogy pályázzanak és esetleg elnyerjék a megbízást. A 2014-es EU-s közbeszerzési irányelvek több fontos lehetőséget is biztosítanak. Az egyik, hogy bizonyos szerződéseket fenntarthatnak olyan cégeknek, ahol a dolgozók legalább 30%-a fogyatékkal élő vagy hátrányos helyzetű – ezeket nevezik védett foglalkoztatási kezdeményezéseknek. Egy másik, hogy a nagy szerződések felbonthatók kisebb részekre – például iskolai étkeztetésnél a hús, hal és tejtermék külön-külön kerülhet kiírásra, nem pedig egyben. Továbbá lehetőséget adnak arra is, hogy a közelgő beszerzéseket és az azokkal elérni kívánt szélesebb célokat előre meg lehessen osztani a piaci szereplőkkel. Mindez közvetve elősegítheti, hogy több kkv, női tulajdonú vállalkozás és szociális gazdasági szervezet nyerjen szerződést, így csökkentve a nemek közötti egyenlőtlenségeket.

2.3.2 PÉLDÁK A NEMI SZEMPONTOK FIGYELEMBEVÉTELÉRE A MEGBÍZÁS SORÁN

Umeå városa (Svédország) több mint 40 éve dolgozik a nemek közötti egyenlőség területén. Ennek részeként kijelölt önkormányzati képviselőket a nemi egyenlőségre fókuszálva, kidolgozott egy nemi egyenlőségi stratégiát, 2 dedikált nemi egyenlőségi tisztviselőt alkalmazott, és beépítette a „nemi normák” kezelésének fontosságát az iskolai tantervbe. Umeå városában a megközelítés lényege, hogy a köztereket és szolgáltatásokat – valamint az ezekhez kapcsolódó közbeszerzéseket – mindig nemi szempontok figyelembevételével tervezik. Ennek egyik példája a vasútállomásnál épített, széles és jól kivilágított alagút, amely összeköti a város két részét. Ez és más hasonló megoldások az úgynevezett „Gendered Landscape Tour” részei, amely jól szemlélteti, hogyan veszik figyelembe a nemi szempontokat a különböző áruk, szolgáltatások és beruházások megtervezésekor.

DETAIL OF THE ARTWORK "LEV!" ©FA+/BILDUPPHOVSRÄTT2025

2.3.3 NEMI SZEMPONTOK KATALÓGUSA A MEGBÍZÁSBAN

Az alábbiakban bemutatunk néhány gyakori árut, szolgáltatást és beruházást, amelyeket a klasszikus ajánlatkérők beszereznek, és bemutatjuk, hogy mennyire releváns a nemi szempontok beépítése a tervezésükbe.

ÁRU/SZOLGÁLTATÁS /BERUHÁZÁS	RELEVÁNS (IGEN/NEM)	INDOKLÁS
Tömegközlekedés	Igen	A hatékony menetrend hozzájárulhat a nők foglalkoztatási lehetőségeihez, és ösztönözheti a férfiak és nők részéről történő gyakoribb használatát, ha a munka- és szabadidőhöz igazítják. Egyéb nemi elemek: viteldíjak, megfizethetőség, járművek akadálymentessége, biztonság és munkaerő.
Építőipar	Igen	A különböző csoportok másképp használják az épületeket, ezért ezek tervezését ennek megfelelően kell megvalósítani. Emellett a nők alulreprézantáltak az építőipar bizonyos részein, így a közbeszerzés elősegítheti a nemi egyensúlyt, különösen olyan területeken, ahol a 'nemi normák' bérszakadékokat okoznak.
Takarítási szolgáltatások	Igen	E munkák hagyományosan inkább a nők felé orientálódnak. A szolgáltatás tervezésének figyelembe kell vennie a nők igényeit és munkafeltételeit, ugyanakkor ösztönöznie kell férfiakat is az alulreprézantált szerepek betöltésére.
Kulturális események	Igen	A szolgáltatás tervezésénél figyelni kell arra, hogyan lehet sokszínűsíteni az előadókat és a közönséget, új megközelítéseket és tapasztalatokat bevonva.
Munkaruházat	Igen	A munkaruházatot a különböző csoportok testi igényeihez kell igazítani. Ez például a tűzoltóságnál különösen releváns.
Szabadidős és rekreációs szolgáltatások	Igen	Az emberek különböző módokon használják ezeket, ami eltérő eszközöket és szolgáltatásokat igényel. Ide tartozik a nők és lányok sporttevékenységének ösztönzése, valamint a létesítmények méltányos időbeosztása.
Egészségügyi szolgáltatások	Igen	A férfiak és nők másként veszik igénybe az egészségügyi szolgáltatásokat, a férfiak kevésbé hajlamosak igénybe venni ezeket.
Számítógépes berendezések beszerzése	Nem	Nincs nemi relevancia ennél a terméknel.
Hulladékgyűjtés	Nem	Nincs nemi relevancia ennél a szolgáltatásnál, mivel alapvetően egyenlő ellátást kell biztosítani.
Napelemek beszerzése	Nem	Nincs nemi relevancia ennél a terméknel.

2.4 - 4. LÉPÉS – AJÁNLATTÉTEL (TENDERING)

A „Közbeszerzési ciklus” negyedik lépése az ajánlattétel. Ekkor azok, akik a helyi önkormányzat, kulcsintézmény vagy regionális önkormányzat szakmai osztályain megtervezték a beszerzendő árut, szolgáltatást vagy beruházást, együtt dolgoznak a közbeszerzési osztállyal/közbeszerzési szakértővel a dokumentáció kidolgozásán, amelyet a piac számára küldenek meg ajánlattétellel.

Ez a dokumentáció a piactól többek között az alábbi kérdésekre vár választ:

- ▶ Hogyan fogják teljesíteni az árut, szolgáltatást vagy beruházást – milyen módszertant alkalmaznak?
- ▶ Mennyibe fog kerülni az áru, szolgáltatás vagy beruházás biztosítása?
- ▶ Melyek a teljesítés határidői?
- ▶ Milyen korábbi tapasztalataik/referenciáik vannak hasonló áruk, szolgáltatások vagy beruházások teljesítésében?

Ebben a szakaszban a dokumentáció azt is tartalmazhatja, hogy a piac hogyan fogja teljesíteni a releváns helyi gazdasági, társadalmi, környezeti és nemi szempontú eredményeket, amelyeket a 3. lépésben (megbízás) azonosítottak. Fontos azonban megjegyezni, hogy minden beillesztett záradéknak összhangban kell lennie a közbeszerzésre vonatkozó nemzeti jogszabályokkal, mivel az egyes EU-tagállamokban eltérő szabályok és értékhatárok vannak érvényben.

2.4.1 HOGYAN LEHET FIGYELEMBE VENNİ A NEMI SZEMPONTOKAT AZ AJÁNLATTÉTEL SORÁN?

Négyféleképpen lehet megvizsgálni a nemi szempontokat az ajánlattételi folyamat során, beleértve konkrét kérdések felvetését a piac felé a nemi záradékokkal kapcsolatban.

Az első az úgynevezett „Kizárási okok” (Exclusion Grounds) alkalmazása. A nemi egyenlőség nem pusztán a férfiakról és a nőkről szól – valójában a hátrányos megkülönböztetés interszekcionalitással bír, amely mélyebb hatást gyakorolhat bizonyos csoportokra, például a kisebbségi etnikai közösségekből származókra (Black and Minority Ethnic – BAME), fogyatékkal élők, idősek és fiatalok. A „kizárási okok” figyelembe veszik a különböző egyenlőtlenségek metszéspontját, és lehetőséget adnak az önkormányzatoknak, kulcsintézményeknek és regionális hatóságoknak arra, hogy kizárjanak egyes szervezeteket a közbeszerzésekből, ha azok nem felelnek meg bizonyos működési feltételeknek. Például kizárhatók azok, akiket emberkereskedelemért vagy gyermekmunka alkalmazásáért ítélték el, akik lejárt adótartozása van, illetve akik megszegtek a munkaügyi jogszabályokat.

A második a „Műszaki leírások” (Technical Specifications) alkalmazása – ezek olyan specifikus elvárások, amelyeket minden pályázó szervezetnek teljesítenie kell valamely társadalmi, környezeti vagy nemi szempontú eredménnyel kapcsolatban. Például egy önkormányzati ételmezési szolgáltatás beszerzése esetén egy „műszaki leírás” lehet az az elvárás, hogy az ételmezés 75%-a ökológiai gazdálkodásból származzon. Szociális lakásépítési szerződésnél, a nemi szempontokat figyelembe véve, kiköthetik például, hogy megfelelő közvilágítás legyen a lakások körül, vagy hogy bizonyos számú bölcsődei/óvodai férőhely legyen elérhető a lakóház közelében.

A harmadik az „Értékelési kritériumok” (Award Criteria) alkalmazása – ezek azok a szempontok, amelyek túlmutatnak az alapvető „műszaki leírások” elvárásain, és amelyekért a pályázók a bírálat (5. lépés) során többletpontot szerezhetnek. Például az ételmezési szolgáltatás esetén a szervezetek részletezhetik ajánlataikban, hogy 80%, 90% vagy 100% organikus ételmezést biztosítanak, és ennek megfelelően több pontot kapnak. Az „Értékelési szempontokat” kérdésként is fel lehet tenni. Ha például az önkormányzat vagy a regionális önkormányzat a közbeszerzéssel a munkanélküliség csökkentését célozza, akkor az ajánlattételi dokumentációban rákérdezhet: hány új munkahelyet teremtenek, hogyan hozzák létre ezeket, és kiknek szólnak majd ezek a munkahelyek. Az alábbiakban konkrét, nemi egyenlőséghez kapcsolódó „Értékelési szempontokat” is bemutatunk.

A negyedik a „Címkék” (Labels) alkalmazása – gyakran léteznek EU-szintű szabványok a szervezetek társadalmi vagy környezeti gyakorlatára vonatkozóan. A nemekkel kapcsolatban például létezik a „family audit label”, amely tanúsítja, hogy a szervezet hatékonyan biztosítja a munka és a magánélet közötti egyensúlyt.

2.4.2 PÉLDÁK A NEMI SZEMPONTOK FIGYELEMBEVÉTELÉRE AZ AJÁNLATTÉTEL SORÁN

A GenProcure APN keretében végzett akciótesztelések során Zágráb (Horvátország) egy valós közbeszerzés keretében tesztelte a társadalmi, környezeti és nemi szempontok beillesztését egy park tervezésére és parkosítására irányuló projektben. Megvizsgálták a park tervezését nemi szempontból, különösen az gyalogutak kialakítása és a megfelelő világítás biztosítása szempontjából. Zágrábban a közbeszerzésben figyelembe vették a társadalmi szempontokat, például a fiatalok önkéntes munkáját, valamint a környezeti szempontokat is, például hogy milyen növényeket használnak a zöldfelületek kialakításánál.

2.4.3

AJÁNLATTÉTELHEZ BEILLESZTHETŐ NEMI ZÁRADÉKOK KATALÓGUSA

Az alábbiakban bemutatunk példákat olyan nemi záradékokra (Gender Clauses), amelyek alkalmazhatók a nemek közötti egyenlőség előmozdítása érdekében a közbeszerzésekben és az áruk, szolgáltatások és beruházások megvalósítása során. Ezek a nemi záradékok beilleszthetők a közbeszerzési dokumentációba értékelési kritériumként (Award Criteria), és bármely releváns áru-, szolgáltatás- vagy beruházási lehetőség esetén alkalmazhatók.

GENDER ZÁRADÉK 1 – ANNAK BEMUTATÁSA, HOGY A SZERVEZET HOGYAN KEZELI AZ EGYENLŐTLENSÉGEKET

Kérjük, mutassa be, hogyan kezeli szervezete a munkahelyi egyenlőtlenségeket. Van-e alapvető irányelvük a munkaidőről, a munkaerő sokszínűvé tételéről, a rugalmas munkavégzésről vagy az előrelépési lehetőségekről? Készült-e a szervezetnél Esélyegyenlőségi Terv?

GENDER ZÁRADÉK 2 – AZ EGYENLŐSÉGI TERV TARTALMA ÉS MINŐSÉGE

Kérjük, ismertesse bővebben meglévő Esélyegyenlőségi Tervének elemeit, és mutassa be, hogy a szerződés teljesítése során hogyan fogja előmozdítani a nemek közötti egyenlőséget a szervezetében.

GENDER ZÁRADÉK 3 – TAPASZTALAT BEMUTATÁSA A NEMEK KÖZÖTTI ELÉRÉSBEN

Kérjük, mutassa be, milyen tapasztalatot szerzett szervezete abban, hogy a férfiak és nők egyaránt hozzáférjenek a hasonló termékekhez, szolgáltatásokhoz vagy munkákhoz. Térjen ki különösen azokra a csoportokra, amelyeknek nehézséget okoz ezekhez hozzáférni, és ismertesse, hogyan oldották meg ezeket a problémákat a megvalósítás során.

GENDER ZÁRADÉK 4 – FOGLALKOZTATÁS ELŐSEGÍTÉSE HÁTRÁNYOS HELYZETŰ CSOPORTOKBAN

Kérjük, mutassa be, hogy a szerződés révén hogyan teremt új munkahelyeket a leghosszabb ideje állástalan emberek számára. Írja le:

- ▶ Hány új állást terveznek létrehozni.
- ▶ Kik lesznek a célcsoport, és hogyan kívánják őket megszólítani.
- ▶ Mikor valósítják meg ezeket a lépéseket.
- ▶ Hogyan mérik majd a megvalósult eredményeket.

GENDER ZÁRADÉK 5 – A NEMI ESÉLYEGYENLŐTLENSÉG LEKÜZDÉSE A SZERZŐDÉS TELJESÍTÉSE SORÁN

Kérjük, mutassa be, hogyan kívánja szervezete a szerződés teljesítésekor kezelni a nemi szerepelvárásokat. Például: hogyan ösztönzi a nőket olyan feladatok vállalására, amelyeket eddig főként férfiak végeztek? Hogyan segíti dolgozói képzsét és továbbfejlesztését?

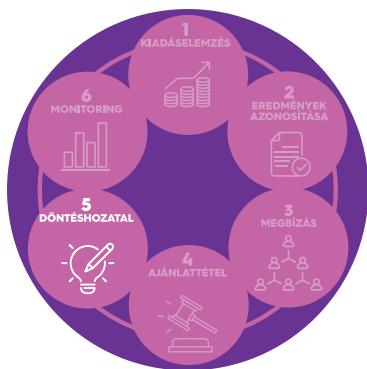
GENDER ZÁRADÉK 6 – BESZÁLLÍTÓI LÁNC DIVERZIFIKÁLÁSA

Írja le, hogyan biztosítja, hogy a szerződés teljesítése során új megbízásokhoz jussanak a kkv-k, a női tulajdonú vállalkozások és a szociális vállalkozások alvállalkozóként. Térjen ki arra,

- ▶ milyen lépéseket tesz az alvállalkozói lehetőségek bővítésére,
- ▶ mikor hajtja végre ezeket a lépéseket,
- ▶ hogyan követi nyomon a kitűzött célok megvalósulását.

GENDER ZÁRADÉK 7 – ESÉLYEGYENLŐSÉGI KÉPZÉS ÉS SZÉLESEBB SZEMLÉLETFORMÁLÁS BIZTOSÍTÁSA

Kérjük, írja le, tervez-e képzést tartani munkatársainak a nemek közötti egyenlőségről, és ha igen, mire fog koncentrálni a képzés. Emellett ismertesse, milyen extra tevékenységeket valósít meg a szerződés részeként, amelyek támogatják a gender egyenlőséget – például iskolai előadások vagy közösségi programok szervezése.

2.5 - 5. LÉPÉS – DÖNTÉSHOZATAL

A „Közbeszerzési ciklus” ötödik lépése a döntéshozatal – ekkor értékeli a szervezetek 4. lépésben benyújtott dokumentációra adott válaszait, meghatározott kritériumok alapján, és megszületik a döntés a nyertes ajánlattevőről.

A döntéshozatal hagyományosan két tényezőn alapul:
- az ajánlattevő által kínált ár (az alacsonyabb ár több pontot ér),
- valamint a módszer és a tapasztalat minősége, amelyet az ajánlattevő felajánl (a jobb módszerrel és több tapasztalattal rendelkező pályázó több pontot kap).

Az ár és a minőség súlyozása a beszerzett áru, szolgáltatás vagy beruházás típusától függően változik – például egy építési projekt esetében ez lehet 40% ár és 60% minőség.

2.5.1 HOGYAN LEHET FIGYELEMBE VENNİ A NEMI SZEMPONTOKAT A DÖNTÉSHOZATAL SORÁN?

A helyi önkormányzatok, kulcsintézmények és regionális önkormányzatok egy harmadik tényezőt is beemelhetnek a döntéshozatalba, mégpedig a társadalmi, környezeti és nemi eredményekre vonatkozó „Értékelési kritériumok” (Award Criteria) kérdéseire adott válaszok pontozását és súlyozását.

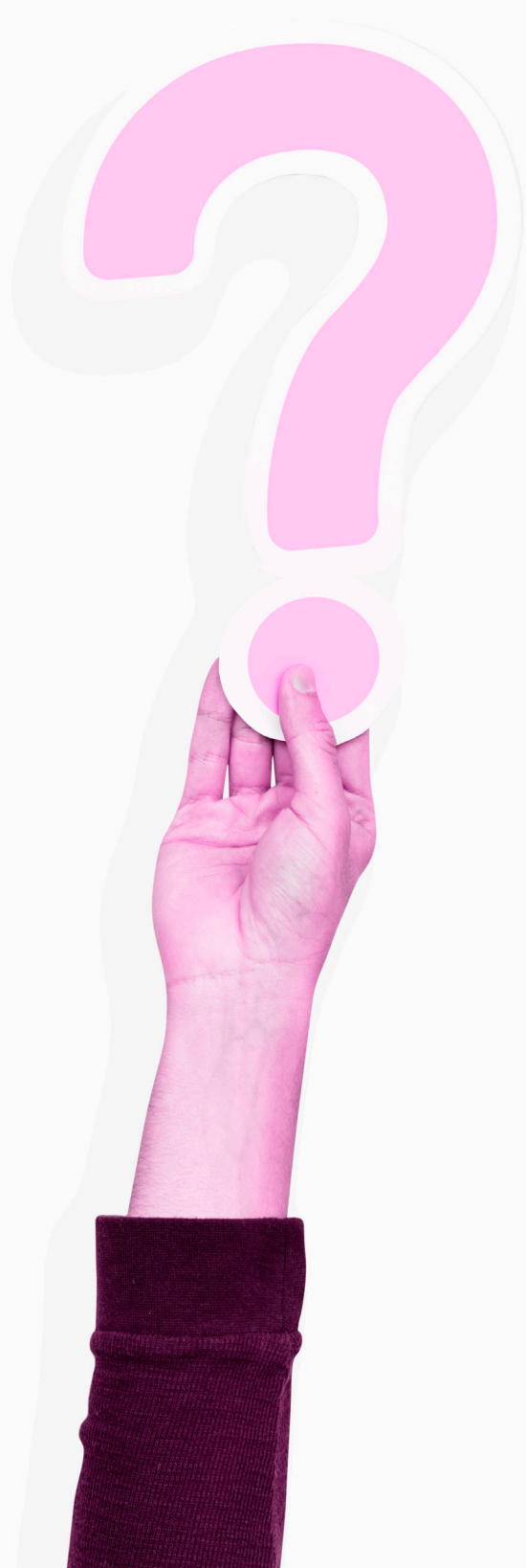
Például a fent említett építési projekt esetében a súlyozás lehet 30% ár, 50% minőség és 20% nemi eredmények. Ez azt jelenti, hogy az ajánlattevők által a 4. lépésben részletezett nemi eredményekkel kapcsolatos „Értékelési kritériumok” kérdéseire adott válaszok valóban befolyásolják a döntést arról, melyik szervezet nyeri el a szerződést.

A helyi önkormányzatoknak, kulcsintézményeknek és regionális önkormányzatoknak tehát kvalitatív és kvantitatív módon kell pontozniuk az ajánlattevők válaszait a nemi fókuszú „Értékelési kritériumok” kérdéseire. Ezt elvégezhetik közbeszerzési szakértők és nemi szakértők is, akik átolvassák a válaszokat, és pontokat adnak azok minősége alapján, egy olyan pontozási rendszer segítségével, mint amelyet az alábbi katalógus ismertet.

A 4. lépés ajánlattételi dokumentációjában részletezett „Műszaki leírások” (Technical Specifications) értékelésénél valószínű, hogy egy ajánlattevő vagy teljesíti az elvárást – például az élelmiszer 75%-ának biogazdálkodásból kell származnia –, vagy nem. Pontokat ezért csak azok az ajánlattevők kapnak, akik teljesítik a „Műszaki leírást”, és ezek értékelése a minőségi súlyozás részét képezi, nem pedig önálló súlyozást, mint az „Értékelési kritériumok” esetében.

2.5.2 PÉLDÁK A NEMI SZEMPONTOK FIGYELEMBEVÉTELÉRE A DÖNTÉSHOZATAL SORÁN

A „Műszaki leírások” és az „Értékelési kritériumok” értékelése általában sztenderdizált, annak érdekében, hogy elkerüljék a vitás helyzeteket. Ezért itt nem közlünk példákat konkrét helyi önkormányzatoktól, kulcsintézményektől vagy regionális önkormányzatoktól – ehelyett az alábbi katalógusban részletezzük a pontozási rendszert.

2.5.3 NEMI ZÁRADÉKOK PONTOZÁSI KATALÓGUSA A DÖNTÉSHOZATALHOZ

Az „Értékelési kritériumokra” (Award Criteria) adott válaszok értékeléséhez a helyi önkormányzatok használhatnak egy olyan pontozási rendszert, mint amelyet az alábbiakban részletezünk:

PONTSZÁM	ÉRTÉKELÉSI KRITÉRIUM
0	NULLA PONT A válasz teljes mértékben elmulasztja a minimális szint teljesítését, vagy egyáltalán nem ad választ.
1	GYENGE A válasz részben teljesíti a kritériumokat, de az alábbiak miatt aggályokat vet fel: ▶ Legalább egy olyan probléma van, amely jelentős figyelmet igényel. ▶ Az ajánlat nem mutat be kompetenciát vagy megértést. ▶ A válasz szűkszavú és nem meggyőző. ▶ A válasz korlátozottan utal a nemi eredményekre.
2	MEGFELELŐ A válasz alapvetően megfelel a szükséges szintnek. Vannak kisebb problémák, amelyek további vizsgálatot igényelnek. A válasz bemutatja: ▶ A kritérium kielégítő megértését. ▶ Megfelelő kompetenciát releváns bizonyítékokkal alátámasztva. ▶ Némi rálátást a kezelendő kihívásokra. ▶ A válasz részben foglalkozik a nemi eredményekkel, és mutat némi piaci tapasztalatot is.
3	JÓ A válasz minden lényeges szempontban megfelel a szükséges szintnek. Nincsenek jelentős problémák, bár kisebb kérdések előfordulhatnak. A válasz bemutatja: ▶ Jó megértését a kritériumoknak. ▶ Megfelelő kompetenciát releváns bizonyítékokkal alátámasztva. ▶ Rálátást a kezelendő kihívásokra. ▶ A válasz foglalkozik a nemi eredményekkel, és jó piaci tapasztalatot mutat.
4	KIVÁLÓ A válasz meghaladja a nemi eredményekkel kapcsolatos elvárásokat, és kétséget sem hagy a szükségesek biztosítására való képesség és elkötelezettség felől. A válasz bemutatja: ▶ Nagyon jó megértését a követelményeknek. ▶ Kiváló javaslatokat releváns alátámasztások bemutatásával alátámasztva. ▶ Jelentős rálátást a kezelendő kihívásokra. ▶ A válasz valószínűleg további értéket is kínál a várható szint felett. ▶ A válasz foglalkozik a nemi eredményekkel, és mély piaci tapasztalatot mutat.

2.6 - 6. LÉPÉS – MONITORING

A „Közbeszerzési ciklus” hatodik lépése a monitoringról szól. Miután az 5. lépésben megszületett a döntés a nyertes ajánlattevőről, a vállalt kötelezettségeket – amelyek az árura, szolgáltatásra vagy beruházásra vonatkoznak – át kell vezetni a szerződésbe. Ez magában foglalja azokat a vállalásokat is, amelyek a helyi gazdasági, társadalmi, környezeti és nemi szempontú eredmények elérésére irányulnak. A 6. lépés a kiválasztott szállító teljesítményének nyomon követéséről szól a szerződés teljesítése során, és annak biztosításáról, hogy az egyeztetett módszert alkalmazzák, betartják a határidőket és költségvetést, valamint teljesítik a társadalmi, környezeti és nemi vállalásokat.

2.6.1 HOGYAN LEHET FIGYELEMBE VENNİ A NEMI SZEMPONTOKAT A MONITORING SORÁN?

A helyi önkormányzatok, kulcsintézmények és regionális önkormányzatok háromféleképpen ellenőrizhetik a nyertes ajánlattevő által vállalt nemi eredményeket/vállalásokat:

1. Kvantitatív módon – a kiválasztott szállító adatokat szolgáltat a szerződés teljesítése során meghatározott mutatókhoz kapcsolódva, például: a szerződés eredményeként létrejött új munkahelyek száma.
2. Kvalitatív módon – a szállító bemutatja, hogy a nemi szempontok beillesztése milyen hatással volt azokra, akik ebből profitálnak. Például egy új munkahely létrehozása milyen hatással van az érintett személy családi életére, jövedelmére, egészségére és jólétére.
3. Retrospektív módon – a szerződés lezárását követően a szállító kérdőívet kap, amelyben több kérdésre válaszol a helyi gazdasági, társadalmi, környezeti és nemi eredmények megvalósításához való hozzájárulásáról. Ez közvetlenül visszautal a közbeszerzési és más stratégiákban részletezett eredményekre.

2.6.2 PÉLDÁK A NEMI SZEMPONTOK FIGYELEMBEVÉTELÉRE A MONITORING SORÁN

Az Emakunde, a Baszk Nők Intézete (Spanyolország) kidolgozott egy eszköztárat a közbeszerzésekben alkalmazott nemi záradékok monitoringjára. Ez az eszköz egy értékelő kérdőív, amely 11 elemet tartalmaz – például „a felvett nők száma” –, és amelyet a kiválasztott szállító tölt ki a közbeszerzési szerződés teljesítése során.

2.6.3 NEMI MUTATÓK KATALÓGUSA A MONITORINGHOZ

A szerződés teljesítése során nyomon követett kvantitatív nemi mutatóknak közvetlenül kapcsolódniuk kell a 2. lépésben azonosított nemi eredményekhez, valamint a 4. lépésben feltett „Értékelési kritériumok” kérdéseire adott válaszokhoz. Az alábbiak példák a nyomon követhető, nemspecifikus output mutatókra:

- › Újonnan létrehozott női munkahelyek száma.
- › A nemi bérszakadék csökkentése.
- › Az alvállalkozók száma (és aránya), amelyek KKV-k/nők tulajdonában lévő vállalkozások/szociális gazdasági szervezetek.
- › A szerződés teljesítése során a a “nemi kihívásokra vonatkozó” szabályok száma.
- › Nemek közötti egyenlőségi képzések száma.
- › Szélesebb körű tudatosságnövelő tevékenységek száma.

3 KÖVETKEZTETÉS

KÖVETKEZTETÉS

Ez a „Közbeszerzésekben alkalmazható nemi szempontok és nemi záradékok katalógusa” részletesen bemutatta, hogyan építhetők be a nemi szempontok a „Közbeszerzési ciklus” mind a hat lépésébe. A katalógus a hat lépés mindegyikére vonatkozó legfontosabb gyakorlati tanácsok összegzésével zárul.

1. LÉPÉS – KIADÁSELEMZÉS

- › Értsd meg, hogy a közbeszerzési kiadások földrajzilag, ágazatilag és vállalat típus szerint hová kerülnek.
- › Bontsd le a vállalat típus-adatokat nemek szerint, hogy részletesen meg lehessen határozni a nők tulajdonában lévő vállalkozásokra fordított kiadások arányát.
- › Kérdőívek segítségével azonosíts további adatokat a beszállítóktól a nemekre vonatkozóan.

2. LÉPÉS – EREDMÉNYEK AZONOSÍTÁSA (KÖZBESZERZÉSI STRATÉGIA)

- › Dolgozz ki egy közbeszerzési stratégiát, amely részletezi azokat a genderspecifikus eredményeket, amelyekhez a közbeszerzés révén hozzá kívánsz járulni.

3. LÉPÉS – MEGBÍZÁS (COMMISSIONING)

- › Vizsgáld meg, hogy az adott áru, szolgáltatás vagy beruházás rendelkezik-e nemi szempontú vonatkozással.
- › Vizsgáld meg, hogy a nemspecifikus eredmények mennyire relevánsak az adott áru, szolgáltatás vagy beruházás természetére nézve.
- › Használd fenntartott szerződéseket, részekre bontást és piaci bevonást mechanizmusként annak érdekében, hogy közvetetten megnyisd a közbeszerzést KKV-k, nők tulajdonában lévő vállalkozások és szociális gazdasági szervezetek előtt.

4. LÉPÉS – AJÁNLATTÉTEL (TENDERING)

- › Használd kizáró okokat a tisztességtelen múlttal rendelkező szervezetek kizárására.
- › Használd műszaki leírásokat a nemi eredményekkel kapcsolatos elvárások részletezésére.
- › Használd értékelési kritériumokat, hogy az ajánlattevők pontokat szerezhessenek a nemi eredmények terén.
- › Használd címkéket a meghatározott szabványok teljesítésének biztosítására.

5. LÉPÉS – DÖNTÉSHOZATAL (DECISION-MAKING)

- › Állíts be döntéshozatali súlyozást a nemi eredményekre vonatkozó értékelési kritériumok válaszaik köré.
- › Használd kvantitatív és kvalitatív pontozási rendszert az ajánlattevő szervezetek válaszainak értékelésére.

6. LÉPÉS – MONITORING

- › Gyűjts adatokat a szerződés teljesítése során, a nemi eredményekhez kapcsolódóan.
- › Mutasd be a nemi eredményekre gyakorolt hatás történetét.

4 SZÓSZEDET ÉS FŐ HIVATKOZÁSOK

4.1 FOGALOMTÁR

KULCSINTÉZMÉNYEK

Nagy, gyakran közszektorbeli szervezetek, amelyek jelentős jelenléttel bírnak egy városban, mivel nagy összegeket költenek áruk, szolgáltatások és beruházások vásárlására; sok embert foglalkoztatnak; valamint földdel és eszközökkel rendelkeznek. Nem valószínű, hogy más településre áttesszik a székhelyüket, és ide tartoznak a helyi önkormányzatok, lakás- és egészségügyi szervezetek, valamint egyetemek.

EU KÖZBESZERZÉSI IRÁNYELVEK (2014)

A közbeszerzésre vonatkozó legfontosabb jogszabályi követelmények, amelyeket a helyi önkormányzatoknak és regionális kormányzatoknak be kell tartaniuk. Elsősorban a versenyre és az átláthatóságra összpontosítanak, de lehetővé teszik társadalmi (beleértve a nemi) és környezeti célok megvalósítását is.

NEMI SZEMPONTOKRA ÉRZÉKENY KÖZBESZERZÉS

Olyan közbeszerzés, amely során a nemi szempontokat aktívan figyelembe veszik az áruk, szolgáltatások és beruházások tervezésekor, valamint a közbeszerzési dokumentációban és a döntéshozatalban nemi záradékokat alkalmaznak.

NEMI EGYENLŐTLENSÉG

A férfiakat és nőket nemük miatt érő különbségek. Ezek megjelenhetnek a bérezésben, a szolgáltatásokhoz való hozzáférésben, a vállalkozói lehetőségekben és a képviseletben.

INTERSZEKCIONALITÁS

Azokra a csoportokra használatos kifejezés, amelyek esetében a nemi alapon tapasztalt egyenlőtlenségek más tényezők által tovább súlyosbodnak, például fogyatékkal élő személyek, etnikai kisebbségek, roma közösségek, valamint fiatalabb és idősebb emberek esetében.

HELYI ÖNKORMÁNYZATOK

Olyan szervezetek, amelyek a városi szinten közszolgáltatások nyújtásáért felelősek. Politikai képviseletük polgármesterek és önkormányzati képviselők, míg hivatali képviseletük tisztviselők révén valósul meg.

NGO-K

Nem kormányzati szervezetek (Non-Governmental Organisations), amelyek közösségek számára nyújtanak szolgáltatásokat és tevékenységeket, jellemzően nonprofit módon.

KÖZBESZERZÉS

Az a folyamat, amely során a helyi önkormányzatok, kulcsintézmények és regionális önkormányzatok, vagy más klasszikus ajánlatkérők árukat, szolgáltatásokat és beruházásokat szereznek be.

REGIONÁLIS ÖNKORMÁNYZATOK

A helyi önkormányzatokhoz hasonló szervezetek, de nagyobb földrajzi területen működnek.

KKV-K

Kis- és középvállalkozások (Small to Medium Sized Enterprises), amelyek legfeljebb 250 főt foglalkoztatnak.

SZOCIÁLIS GAZDASÁGI SZERVEZETEK

Ebbe a kategóriába különféle szervezetek tartoznak, például szociális vállalkozások, szövetkezetek, közösségi érdekeltségű cégek és jótékonyági szervezetek. Ezek jellemzően visszaforgatják nyereségüket a szervezet küldetésébe és közösségi projektekbe.

A PIAC

Azokat a szervezeteket jelöli, amelyek pályáznak a közbeszerzési lehetőségre. Ide tartozhatnak nagy multinacionális vállalatok, KKV-k, szociális gazdasági szervezetek és NGO-k.

4.2 FŐBB HIVATKOZÁSOK (A SZÖVEGBE ÁGYAZVA)

- (a) További információk az URBACT - [ről URBACT Website](#)
- (b) További információk a [GENPROCURE hálózatról GenProcure Webpages](#)
- (c) Besszerzési ciklusról szóló információk [URBACT's Online Course on Strategic Procurement](#)
- (d) Az európai beszerzési irányelvek elérhetősége: [here](#)
- (e) Ez a kiadáselemző eszköz az URBACT Making Spend Matter Transfer Network részeként került átadásra: [Spend Analysis Tool](#)

4.3 EGYÉB HASZNOS HIVATKOZÁSOK

- › Az URBACT számos munkát végzett a nemek közötti egyenlőséget képviselő városok terén – további információ [here](#)
- › Az URBACT egy online képzést is készített a nemek közötti egyenlőségre érzékeny közbeszerzésről: [Gender Responsive Public Procurement](#)
- › Az Európai Nemek Közötti Egyenlőségi Intézet számos anyagot készített a nemek közötti egyenlőségre érzékeny közbeszerzésről, beleértve a nemek közötti egyenlőség indexét is – további információ [here](#)
- › További információ az Emakunde-ről, a baszk nők intézetéről itt található: [here](#)
- › További információ Bécs nemek közötti egyenlőségre érzékeny közbeszerzéshez való hozzáállásáról itt található: [here](#)
- › További információ A globális nemek közötti különbségről szóló jelentésről itt talál információkat: [here](#)

